

Kdo jiným způsobem se proviní proti ustanovením tohoto nařízení, bude trestán politickými úřady pokutou do 1000 K.

Švehla v. r., v zastoupení min. předsedy.

Dr. Rašín v. r.

Dr. Vrbenský v. r.

Staněk v. r.

Dr. Stránský v. r.

Stříbrný v. r.

Dr. Soukup v. r.

Dr. Winter v. r.

Dr. Zahradník v. r.

Dr. Hruban v. r.

Příloha IV.

Řeč při odůvodňování zákona zmocňovacího z 25. února 1919.

Slavné shromáždění

Vláda přistoupila k vám s návrhem zákona, který ve skutečnosti znamená nejenom první krok na cestě k reformě naší valuty, nýbrž který po mém názoru znamená přihlášení se k určitému směru v této nápravě měny.

V debatách, které ve veřejnosti byly konány, ve spoustě článků, které o stavu naší měny byly uveřejněny, dva směry mohl každý pozorovat. Jeden směr žádal násilnou devalvaci měny, druhý povolné zlepšení měny. Jeden chtěl odkolkovat, — ne okolkovat, nýbrž odkolkovat — náhle změnit cenu koruny podle toho, jak cena dnes se jeví, a druhý stál na stanovisku, že není příčinou nynějšího nízkého kursu naší koruny jenom to, že jíh je mnoho, nýbrž že příčiny jsou také v tom, že není zde dostatek nových statků, že není zde dostatečné výroby, že není zde dosta-

tečné šetrnosti, že není zde pořádku jak v rozpočtu státním, tak také v rozpočtu každého jednotlivce (Výborně! Souhlas), a že teprve tenkrát, až budeme vědět, kde vlastně spočívá příčina dnešní veliké devalvace, může se přikročit k pevnému stanovení kursu naší koruny; do té doby, že se musíme snažiti zlepšovati stav koruny.

Pan referent zmínil se o tak zvaném bankrotu státním z roku 1811 a o Wallisově systému, který tenkrát byl proveden. Wallisův systém spočíval v podstatě v tom, že bylo rozlišováno mezi cenou tehdejších peněz, abych tak řekl, předválečnou a mezi cenou poválečnou, že bylo při pohledávkách a při všem učiněno jisté odstupňování podle let, kdy vznikly a podle toho bylo placeno v nové tehdejší měně. A všichni ti, kteří chtějí odkolkování, zmenšení jednotky měnové, kterou zde máme, kteří chtějí ustanovení poměru takového, při kterém by byla snížena cena na třetinu, čtvrtinu, pětinu, a nevím jak, všichni ti nemohou se uzavřítí jedné námitce: že by tím utrpěli všichni ti, kteří před válkou nabyli pohledávek v dobré měně, poněvadž všichni ti, kteří těchto pohledávek nabyli v dobré měně, a podobně všichni ti, kteří zaplatili v dobrých korunách, byli by náhle postaveni na roveň se všemi těmi, kteří za války ve špatných korunách čehokoliv nabyli. A proto vždycky jest nutno se vracet k tomu, že je potřebí rozlišovati mezi jměním předválečným a jměním ve válce nabytým a že podle toho by se také musilo při každém odkolkování postupovati. Já bych si představoval systém nápravy měny tak, že bychom učinili vše možné k zlepšení kursu naší koruny (Hlas: Výborně!), že bychom učinili vše možné, aby koruna došla opět na svoje dřívější niveau. Ale poněvadž bychom touto cestou způsobili, že bychom všem těm,

kterým říkáme obvykle „váleční zbohatlíci“, udělali z těch bezcenných papírových korun koruny dobré, musili bychom devalvací těchto válečných korun provést velkou dávkou z majetku. Neboť na věci samotné nic nemění, jestli odkolkují koruny, anebo jestliže řeknu, že někdo rozmnožil ve válce své jmění o milion, a že je povinen zaplatit 800.000 těchto za války nabytých korun jakožto dávkou z majetku, čili, já jsem odkolkoval jeho koruny, ty individuální koruny toho zbohatlého na $\frac{1}{10}$. Stojím na stanovisku, že naše berní technika by mohla být tak dokonalá, že bychom nepotřebovali provádět odkolkování úplně mechanicky, nýbrž, že bychom dovedli pomocí daně z majetku toto odkolkování, totiž toto znehodnocení toho majetku provést způsobem, který by byl individualisován, který by se řídil podle velikosti majetku a podle toho, zdali majetek byl nabyt před válkou, nebo ve válce. (Výborně!) Tedy dávka z majetku souvisí úzce s reformou měny a výslovně říkám, že můj návrh dávky z majetku nebude za účelem krytí nějakých výdajů státních, nýbrž jediné a pouze za účelem nápravy měny. (Výborně! Potlesk.)

Ke všemu tomu dostati bych se chtěl v první řadě opatřením, které po mém názoru u nás v Čechách všeobecně jest schvalováno a jen ve Vídni se nelíbí: totiž odkolkováním peněz a osamostatněním naší měny. Ve Vídni velmi nepříjemně byli překvapeni tímto opatřením a jako pravidelně šli si na nás stěžovati, vykřikovali do světa, dovolávali se čtyřdohody proti nám, že děláme finanční nepořádek, a že nechceme platiti zahraniční dluhy, za hranicemi kolující bankovky a p.

Vzácné shromáždění! Jak my jsme se vlastně dostali k tomu, že pokládáme pro sebe za nevyhnutelné, abychom svoji měnu odloupili od měny německo-ra-

kouské a od měny Maďarské republiky? My jsme si od té doby, co vznikla Československá republika, od rakousko-uherské banky nevypůjčili ani haléře. My jsme naopak žádali a také to bylo všemi státy bez rozdílu uznáno, že rakousko-uherská banka nesmí žádnému státu, který vznikl na troskách bývalého Rakousko-Uherska, půjčiti ani haléře bez svolení všech ostatních států.

My jsme to byli, kteří jsme brojili proti tomu, aby oběh bankovek byl tak rozmnožován, jako se to dalo, že totiž bylo bez jakékoliv censury půjčováno na válečné půjčky 75% a celý ten kontingent válečných půjček byl stále vlastně rozmnožován na bankovky. My jsme to byli, kteří jsme zakázali lombard válečných půjček ve svém území. Na druhé straně však, co dělalo Německé Rakousko a Maďarská republika? Rakousko-uherská banka porušila úmluvu, kterou jsme s ní udělali a půjčila Maďarské republice v bankovkách 1½ miliardy a tyto bankovky dělaly svoji službu na Slovensku. (Hlasy: Proti nám!)

Ovšem ten, kdo si dá 1½ miliardy vytisknouti, může rozhazovati peníze. To jest velmi jednoduché. Německé Rakousko přes to přes všecko, že souhlasilo s naším stanoviskem, vypůjčovalo si také potají pomocí pokladničních poukázek od rakousko-uherské banky, a to, co dostávalo zapláceno ve válečné půjčce na daních, co dostávalo jako splátku na půjčku, kterou vypsalo, to, prosím, lombardovalo u rakousko-uherské banky a proměnilo rovněž na bankovky, takže veškerá naše snaha, abychom udrželi oběh bankovek nerozmnožený, byla marna. Tyto státy hospodařily ve skutečnosti na naše útraty a srážely kurs naší koruny, a jestliže dnes jdou a volají na nás čtyřdohodu, tedy my se toho volání bát nemusíme, poněvadž my jsme byli tí, kteří jsme se snažili, abychom

udrželi pořádek v rakousko-uherské bance a pořádek v našich valutových poměrech.

My tedy musili tohoto odloupenutí naší měny od měny ostatních států, které vznikly na troskách Rakousko-Uherska, se odvážiti, neboť situace stojí tak, že dnes je v oběhu 37 miliard, je však také možnost, že by mohl tento oběh kdykoli býti rozmnožen na 51 miliard, prostě jen tím, že by rakousko-uherská banka vyplatila všechny zálohy účty, a že by vyplatila pokladniční poukázky. Tímto způsobem mohl by býti oběh až na 51 miliard rozmnožen. Jaký však byl stav při oběhu 37 miliard, to je pánům z denní zkušenosti známo. Naše spořitelny, naše banky ve skutečnosti vkladů ani nechtěly, platily $\frac{1}{2}\%$, platily 1%, přirozeně, poněvadž pro všecku tuto záplavu bankovek vůbec žádného umístění neměly. To ovšem ve svých důsledcích vede k několika nebezpečným zjevům, které v naší veřejnosti vidíme. To vede k úžasné rozmařilosti, to vede k tomu, že peníze nemají pro lidi zcela žádné ceny, a jestliže jdete po ulici a vidíte ty ohromné fronty, — ne, které by stály na chléb, nýbrž ty, které stojí na to, aby se ti lidé dostali do biografu, aby se dostali do divadla, do koncertu, (Posl. Johanis: Do Červené sedmy a do vinárny v Obecním domě!), do zábavy a j., — tu seznáte, že se za těchto těžkých dob žije skutečně s jistou rozmařilostí, s jistou lehkovážností a že je to velmi špatná výchova pro budoucnost, která před námi ještě leží.

Ale nejen to. Tato úplná bezúročnost peněz, která nám tu vlastně nastává, má následky ještě jiné. Věřte mně, že jsem musil vždy dáti za pravdu svému kol. dru. Vrbenskému, když bylo od něho žádáno, aby látky, jichž jsou velké zásoby, pustil do volného obchodu. Jeho námitkou bylo: „Ty látky ve volném obchodě okamžitě zmizí, ty budou zthesaurovány, ty

budou poschovávány." Přirozeně, poněvadž mítí místo těchto korun nějaké věci, mítí místo korun látky, je jistě pro každého lepší. Žádný úrok mu neuchází neboť kdyby si peníze nechal a šel s nimi do spořitelny, ani by jich od něho nechťeli. Jinými slovy: veliký převýdaj bankovek, který zde máme, přímo utlouká a ubíjí každou podnikavost. Tedy to je druhá věc.

Třetí věc, třetí škoda, kterou z tohoto převýdaje bankovek zde vidíme, je bursovní spekulace. Je přirozeno, že, jestliže někdo nedostává více ve spořitelně, než půl nebo jedno procento, že touží po zúročení těch peněz, které má, chce si koupiti čtyřprocentní papíry a jest ochoten za ten papír dáti více, jest spokojen, když mu ponese dvě procenta, poněvadž dvě procenta je více, než aby měl uloženy peníze na půl procenta anebo bez úroků. Poněvadž množství těch čtyřprocentních a jiných papírů je omezené, letí kursy docela nesmyslně do výše. To má za následek přirozeně ztráty, až nastane jistá úleva, a tohoto nebezpečí se musíme velmi báti a sice proto, poněvadž kdyby nastalo jakékoliv podnikání, jsme v nebezpečí podnikání talkového, které by bylo nereelní, které by bylo tak nereelní, jako jsme viděli v r. 1873 ve Vídni a v Berlíně, kde celý krach z roku 1873 možno uvésti na to, že Francie s velikou rychlostí zaplatila svých 5 miliard náhrady, naplnila trh ohromnými prostředky oběžnými a vyvolala tím spekulaci, která skončila talk neblaze, zejména ve Vídni.

Tedy k tomu ke všemu jistě tento převýdaj bankovek vede bez ohledu na to, jaký má vliv na ceny. Vláda musí tyto věci sledovati a musí hleděti, aby tomu čelila. Po mém názoru a v mém oboru mohu čeliti tomu jen omezením rozsahu oběhu bankovek, poněvadž, jestliže stáhnou z tohoto oběhu určité množ-

ství bankovek a ponechám v oběhu jen tolik a takové množství, kterého skutečně nutně potřebujeme, a provedeme-li vedle toho zákon o náhradních platidlech, který Národní shromáždění usneslo, poskytneme tím možnost, aby každý úvěrem zaopatřil si to, na co prostředky vlastní mu nestačí.

Tedy jen tímto způsobem mohu docílití rozumnějšího základu pro náš hospodářský vývoj. A to byla příčina, proč jsem navrhoval, abychom při okolkování bankovek zadrželi si jakožto zápůjčku nucenou obnos 50 procent. Já výslovně říkám: jako zápůjčku, to není konfiskace, to jest prostě nucená zápůjčka státu za tím účelem, aby byl snížen oběh. Proto výslovně stojí v zákoně, že to není výdajné, že z těchto peněz, které tím způsobem budou staženy, nesmí stát nic platit, ty musí zůstatí uloženy v kasách. Proto také úročení těchto peněz nemůže býti tak vysoké. (Posl. Zemínová: A kdy budou vráceny drobným vkladatelům?). Hned k tomu příjdu. Proto nemohl býti tak vysoký úrok, ony mohou býti zúročeny jen tím úrokem, mnoho-li by každý dostal, kdybychom je nechali tím způsobem obíhati, a mnoho-li by dostal, kdybychom tyto peníze prostě vydali zpátky. Nikde více, než jedno procento, event. půl procenta. Právě proto, že to není zápůjčka výdajná, proto musí tento úrok býti stanoven takto nízko.

Vláda nežli byla tato předloha vydána, studovala velmi otázku, bylo-li by možno, nějaké malé obnosy vypustití z této srážky 50% a došla k tomu, že předem vypustití tyto malé obnosy není možno a sice z toho důvodu, poněvadž by nastalo drobení těchto vkladů a předkládání, vyhledávání by byli lidé, kteří by tam šli s menším obnosem, který by se vracel celý a následkem toho by se do celé této akce dostal nepořádek, dále proto, poněvadž má sloužití toto okol-

kování za základ pro daň z majetku po té stránce, aby se u každého vědělo, mnoho-li k 1. březnu obnášela jeho hotovost. Tedy, aby toto unikání nebylo možné, nebylo možno stanovit předem omezení. Ale výslovně prohlašuji, že jakmile dostaneme tyto výkazy zpět, že menší obnosy, které budou zadrženy, budou propuštěny a zpět vyplaceny. To konstatuji, již je proto nutno, že celá správa těch malých obnosů by byla nesmírně obtížná a drahá. Ale je to také proto nutno, abychom vymezili to, co ve skutečnosti není žádným jměním, nýbrž jen něčím, co dostává se pro denní potřebu, je nutno, abychom to z toho vyloučili. Ovšem upozorňuji, že celou radou opatření to již vylučuji tak, poněvadž mzdy budou vypláceny v okolkovovaných penězích a tedy nebudou podléhati žádnému okolkování, (Posl. Johanis: Již tuto sobotu?) — tuto sobotu i příští sobotu.

Co se týče služného, bude vyplacena jen jedna čtvrtina prvního a potom desátého budou vyplaceny již v okolkovovaných penězích tři čtvrtiny. Po této stránce jsem se snažil, aby to, co ve skutečnosti není jměním, nýbrž to, co má být ten týden spotřebováno, bylo vyloučeno, a potom ovšem přistoupí ještě to, že do určitého obnosu, který nyní jmenovati nemohu — poněvadž bych celý účel toho opatření zmařil, to bych to mohl dáti hned do dotyčného zákona — bych vyloučil hned z této zápůjčky 50% . . . (Posl. Zemínová: Kdy se budou vraceti ty drobné obnosy?) Kdy se budou vraceti, to je dnes těžko říci, ale nebude to dlouho trvati. (Nepokoj.)

Velectěné shromáždění! Upozorňuji, že je to jen zdánlivé, když se myslí, že toto opatření je sociálního rázu. Ubezpečuji, že drobiti tyto hotovosti by měly příležitosti daleko více zámožné vrstvy, nežli vrstvy dělnické. Ty soupisy celý stav ukáží, prozatím o tom

nemluvíme, ale faktum jest, že kdo má služební personál, jemuž musí býti ponecháno, aby samostatně si dal okolkovati svou kasovní hotovost, ten že by mohl ho použítí k tomu, aby si rozdělil svou kasovní hotovost na svůj personál a nechal si ji okolkovati. U dělníka to bude velmi těžké.

Často se zdá, že něco jest sociální, ale ve skutečnosti to jde někam docela jinam.

Co se týče vrácení těchto vkladů 50%, tedy upozorňuji na to, že je právo, že každý z nich může platiti těmito obnosy majetkovou daň, až bude zavedena, a že zpětná splatnost těchto vkladů nastane, jakmile z dávků z majetku poplynou do státní kasy příslušné obnosy, poněvadž, jak tyto obnosy poplynou, tím se současně mohou uvolňovati tyto nucené vklady, které zde máme.

Bylo se pozastavováno nad tím, že je půjčka nucená. Já myslím, že již jednou jsme měli nucenou půjčku a ne jednu: mnoho nucených půjček jsme měli a sice za války; ne onu, kterou jste upisovali na válečných půjčkách, ale, prosím, každá bankovka, která byla ve válce vydána, nebyla vlastně ničím jiným, nežli nucenou půjčkou státu. Prosím, co to bylo jiného, jestliže stát vypůjčil si u rakousko-uherské banky bankovky, vydal je ven, dal jim nucený oběh, to jest, řekl, že je každý musí přijímatí za 10, 20, 100 K? To nebylo přece nic jiného, než nucená půjčka. A vidíte, slavné shromáždění, obyvatelstvo ty nucené půjčky bralo, nereptalo, neříkalo nic. A prosím, ve skutečnosti to bylo všechno na to, aby mohla býti vedena válka. A nyní, prosím, přichází vláda Československé republiky a říká, že nechce této nucené výpůjčky na válku, že jí chce na to, aby udělala ve financích pořádek, že chce

z toho dokonce platití úroky, kdežto, co se dávalo rakousko-uherské vládě, bylo bezúročné, poněvadž se z peněz neplatil žádný úrok. A tu ovšem myslím, že z toho samotného jest viděti ten veliký rozdíl mezi dřívější finanční správou, která dělala nucenou půjčku pomocí rakousko-uherské banky, aby mohla vésti válku a mezi nynější finanční správou, která dělá sice nucenou půjčku, platí z ní úrok, ale dělá ji proto, aby docílila nápravy těch škod, které válkou byly způsobeny. Tedy já se té výtky, že nutím někoho k takovéto zápůjčce a že to jest nesociální nebo nesprávné, nebojím. Myslím, že při takových věcech rozhoduje zde účel, a myslím, že tímto způsobem na druhé straně dostává každý do ruky skutečně cennější korunu nežli před tím, když ji tam nesl. Ovšem, já bych varoval velice, aby se myslilo, že tímto okolkováním našich bankovek jest již vyhráno a že ty bankovky půjdou nahoru a budou námramně vítány na všech stranách, poněvadž to jsou bankovky Československé republiky. Před touto, řekl bych naivností, bych velice varoval. My si musíme býti vědomi, že jen temkráte bude míti ta naše česká koruna skutečně dobrý zvuk a dobrý kurs, vyhovíme-li třem nejzákladnějším podmínkám správného života hospodářského: **dovedeme-li si svůj rozpočet státní upravití takovým způsobem, aby nebyl pasivní, dovedeme-li v tom státním rozpočtu šetřiti, dělati jen to, co jest nevyhnutelně potřebné, všechno ostatní, co nemusí ihned býti, odkládati na budoucí časy a při tom krýti schodky, které tady vzniknou novými daněmi.** Jestliže my vůči cizině budeme se moci vykázati skutečně aktivním rozpočtem, pak budou také věřit naši koruně.

Ale ovšem to samo o sobě ještě není tím rozhodujícím. My nesmíme šetřit jenom ve státě, ale musíme šetřit vůbec. **Musíme šetřit a vyrábět, jiné po-**

moci nám není, jinak ta koruna bude stejně devalvována, jako byla ta stará. Neboť jisto jest: máme-li si vzítí z někooho příklad, můžeme si vzítí příklad z Francie. Francie, která byla v r. 1870 skutečně uválena do takového velikého neštěstí, jakým byla prohraná válka s Německem, kdy musila zaplatiti 5 miliard — na tu dobu ohromná suma — válečné náhrady, ta hospodářsky válku nad Německem vyhrála, ovšem jenom tím, že dovedla šetřit, že se vrátilo všechno její obyvatelstvo k té veliké šetrnosti, o které řekl Robert Peel, že, jestliže v Anglii z pěti lidí čtyři jsou střádalové, tedy ve Francii ze 40 jest jich 39. Oni se vrátili k šetrnosti, ale také se neobyčejně rozmohli, pokud se týče výroby. Uvažme, že Francie zmenšená válkou z roku 1870, Francie zpustošená, již v roce 1872 vyvezla o 8½ milionu liber šterlinků více, kdežto vítězné Německo vyvezlo jenom o ¼ milionu liber šterlinků více, nežli vyvezla před válkou. Tím Francie vyhrála, vyhrála hospodářsky válku nad Německem, že mohla zaplatiti velmi brzo svou válečnou náhradu, a způsobila rychlým zaplacením válečné náhrady onen ohromný krach, který následoval v r. 1873.

A proto nemohu přestati tím, abych skutečně vždycky a všude říkal, že my tady v Nár. shromáždění nějakým prostým zákonem, nějakým dekretem valutu napravití nemůžeme, nýbrž že valutu můžeme napravití jenom tenkrát, jestliže **všichni budeme pracovat a jestliže všichni budeme šetřit.** (Výborně!)

Třetí oddíl jaksi návrhu, který zde byl učiněn, týká se daně z majetku. Nemohu přijíti před slavné Nár. shromáždění dnes s návrhem, jak bude daň z majetku vypadati, a pokládal bych to také za dosti nebezpečné, abych s takovým návrhem před vás nyní

přicházel. Ze dvou důvodů: předně z toho důvodu, že nevím, jak velké je jmění, z kterého to mám bráti. Proto bych nemohl ustanoviti procento a způsob oné úhrady. A druhý důvod je ten, že bych dnes nerad říkal, jakým způsobem bude provedeno odstupňování, jaký majetek bude osvobozen, poněvadž bych tím docíloval jenom jednoho: že by se každý chtěl dostat do té nižší kategorie, kdežto, když se to neví a prostě dělá se soupis majetku, abychom se dověděli, kolik ho máme, a potom to mohli rozvrhnouti, tedy žádný neví, zdali se to zrovna před tou jeho korunou nezastaví a nespadne-li do té vyšší sazby. Ale v hlavních zásadách bych řekl toto: dávka z majetku — a proto také jmenuji to d á v k o u — musí býti zaplacená najednou. Nechci, abychom zavedli dávku z majetku, která by byla rozvržena na 10—15 let, poněvadž by to neznamenal nic jiného než, že by byly ty kvoty, které by na to připadly ročně, započítávány do nákladů výrobních a přesunovány ceny zboží, kdežto když by dávka byla najednou zaplacená, není žádného důvodu pro přesun.

Ale právě proto, že bych si představoval dávku takovým způsobem placenou, musím toho dbát, aby zde byla jakási jistota, jakási záruka snadného a lehkého dobývání a zaplacení. Návrhy, o které zde jde, směřují v první řadě k tomu, abychom zjistili majetek movitý, majetek, který by nejspíše mohl zmizeti, který nejspíše by mohl utéci přes obvod našeho státu.

Já, prosím, žádám Národní shromáždění o prostředky, které pan referent nazval prostředky často až brutálními a drakonickými. Já bych, prosím, nerad těch drakonických prostředků užíval, ale jednoho bych rád docílil: totiž toho, aby bylo zřejmo pro každého poplatníka, že, ať dělá co chce, neuteče, po-

něvadž jenom potom přijdeme ke správnému odhadu majetku. Jestliže bude obyvatelstvo skutečně v těchto věcech pomáhat, — já říkám, že je to občanská povinnost každého člena republiky, aby pomáhal ke správnému zjištění jmění svého i těch ostatních, (Hlas: Výborně!), že je to občanskou povinností proto, poněvadž, čím více toho jmění bude zjištěno, tím menší bude dávka ze jmění, čili jinými slovy: ten, kdo zatajuje toto jmění, nejedná jen proti státu, nýbrž proti každému spoluobčanu. (Posl. Vaněk: Tak jest! Výborně!) Poněvadž my budeme věděti, že potřebujeme na úpravu valutní a ostatních hospodářských poměrů takový a takový obnos, a ten obnos podle zjištěného jmění navrhne, proto každý, kdo se bude chtíti vymknouti této povinnosti, poškozuje nejen stát, nýbrž poškozuje také své bratry. (Posl. Vaněk: Nezapomeňte na progressi!)

Pánové, s té strany je docela zbytečno jaksi mne upozorňovati na progressi. Já, pánové, jsem již to řekl napřed, že daň z majetku má býti pro mne jen jiným způsobem formy devaluace těch korun zbohatlických. (Souhlas. Výborně!) To, jak jsem řekl, nemohu provésti jinak, než právě progressí.

Já, pánové, bych si přál, — to ovšem nezáleží na mně, nýbrž na slavném shromáždění — aby mohla býti daň z majetku provedena tím způsobem, že by majetek předválečný byl stížen co možná mírně a přírůstek válečný velmi ostře a současně abychom mohli udělati jednu věc: abychom u těch, kteří válkou na svém jmění utrpěli ztrátu, jejichž jmění se zmenšilo, mohli přikročiti k jisté degressi, ke zmenšení sazby, která by jinak platila. (Výborně!) Tím bychom zajisté docílili u všech lidí, co u daní je velice důležité: že by měli pocit, že tato dávka jest dávkou spravedlivou.

Prosím slavné shromáždění, abyste návrh, který jsem vám předložil, přijali. Jsem si plně vědom velké zodpovědnosti, kterou na sebe беру tím, že s tímto návrhem jsem před vás předstoupil. Jsem si vědom, že tím na se беру zodpovědnost do budoucnosti, jsem si vědom toho, že zde není žádného příkladu, nebo, abych tak řekl, šimla, podle kterého se dají tyto věci dělat a opisovat. Víím, že tím děláme veliký pokus, pro který jsem hleděl si získati bezpečná data, udělati zkoušky, zjistiti si celý stav našeho hospodaření tím, že jsem si jeden a půl miliardy vypůjčil z hotovostí a díval jsem se, jak bude vypadat hospodářský život, hleděl jsem se dříve, předem přesvědčiti o tom, zda se neklamou, zda bude možno docíliti jistého ozdravení, a přišel jsem ktnáhledu, že tato cesta, kterou vám doporučuji, jest správná.

Ovšem říkám jedno: takové veliké věci dají se provésti jen za spolupomoci, za upřímné spolupomoci veškeré veřejnosti. Bez té spolupomoci ovšem těžko může jeden člověk zmoci to, co světová válka tady nashromáždila, a proto bych prosil všechny, ať už mají vliv v žurnálech, nebo v úřadech, nebo kdekoliv jinde, aby v těchto dobách, které byly nazvány bitvou, stáli na svých místech a pomáhali bojovat, poněvadž mohou býti ujistěni, že to není můj boj, že to není Rašínova bitva. Ne, to je bitva za lepší budoucnost finanční a hospodářskou Československé republiky a tu musí býti všichni v řadách a všichni musí státi, aby ji udrželi, aby pomáhali. (Výborně! Hlučný, dlouhotrvající potlesk.)